

کابینه دوازدهم: ترجیح جوانگرایی بر تجربه؟

حسن روحانی، رئیس‌جمهور در نخستین کنفرانس مطبوعاتی خود پس از انتخابات اردیبهشت ۹۶ اعلام کرد که کابینه بعدی کمی جوان خواهد شد.

حسن روحانی، رئیس‌جمهور در نخستین کنفرانس مطبوعاتی خود پس از انتخابات اردیبهشت ۹۶ اعلام کرد که کابینه بعدی کمی جوان خواهد شد.

او روز دوشنبه اول خرداد؛ ماه در جمع خبرنگاران داخلی و بین‌المللی گفت: ما نیاز به نیروی جوان؛ برای اداره کشور داریم. در دولت یازدهم در شرایط سختی بودیم. تحریم و مشکلات بود، رشد منفی اقتصادی، خزانها و انبارهای خالی که نیاز بود برای مقابله با آن از همه تجربه مدیریت کشور استفاده کنیم اگرچه برخی وزرا خودشان می‌گفتند که سن آنها برای وزارت زیاد است اما به خاطر تجربه ارزشمندی که داشتند، دانستم اینها در آن شرایط حساس باید بیایند و کار را به عهده بگیرند. اما امروز شرایط تغییر کرده و معتقدم نه تنها در دولت، که به طور کلی سن مدیریت ما باید کاهش پیدا کند.

سن زیاد و دردهایش

تحلیل محتوای سخنان رئیس‌جمهور نشان می‌دهد که خود او نیز بر مشکلات کابینه با سن بالا اذعان دارد اما در توجیه آن می‌گوید که چاره‌ای جز استفاده از تجربه وزرای سن بالا نداشته است. شرایط سنی برخی وزرای کابینه روحانی در حدی است که دستمایه انتقاد رقبای انتخاباتی او را به دنبال داشت.

برخی رقبا از کابینه حسن روحانی به عنوان کابینه پیر یاد کرده و خروج اقتصاد از رکود را با چنین کابینه‌ای غیرممکن دانستند. رسانه‌های منتقد دولت نیز در سطح وسیعی بر میانگین بالای سن وزرا متمرکز شده و برخی رسانه‌های هوادار دولت هم از روحانی خواستند در این زمینه موضعگیری کند. حسن روحانی در بخشی از 3 مناظره انتخاباتی خود تلویحا انتقادات به کابینه‌اش را پذیرفت و ظاهرا تدارکاتی برای جوان کردن کابینه چیده شده است.

58 سال؛ میانگین سنی کابینه یازدهم

بررسی کابینه‌ای که حسن روحانی در سال 92 چید، نشان می‌دهد که میانگین سنی آن 58 سال است و البته هم‌اکنون حدود 4 سال دیگر هم به میانگین سنی آن افزوده شده است. چنین میانگین سنی از همان زمان مورد انتقاد بود. در آن کابینه و در سال 92 تنها 2 نفر زیر 50 سال سن داشتند؛ سورنا ستاری، معاون علمی و فناوری و شهیندخت مولوردی معاون امور زنان و خانواده. ستاری با 42 سال و مولوردی با 49 سال سن.

اگر چه تجربه یکی از شروط لازم برای اداره دستگاه‌های دولتی آن هم در شرایط تحریم و مشکلات عدیده اقتصادی است اما با این حال تحرك هم از شروط اصلی و حیاتی برای رونق بخشیدن به اقتصاد است به خصوص که کشور با معضل بیکاری هم مواجه است. بیش از 3 میلیون و 200 هزار بیکار رسمی در کنار رکود اقتصادی به خصوص در بخش مسکن می‌طلبد که گروهی جوان و پویا اداره امور را در دست بگیرند.

همچنین مقایسه میانگین سنی کابینه روحانی با کابینه سایر دولت‌ها نشان می‌دهد که روحانی پیرترین کابینه را تشکیل داده است. بررسی‌ها نشان می‌دهد میانگین سنی اعضای کابینه از سال 58 تا سال 64 حدود 40 سال بوده اما از سال 1368 یعنی تشکیل نخستین دولت هاشمی رفسنجانی این معادله تغییر کرده است. میانگین سنی کابینه با شیب ملایمی در دولت‌های هاشمی، خاتمی و احمدی‌نژاد به حدود 50 سال رسیده اما در دولت روحانی با جهشی یکباره 8 سال افزایش داشته است. آثار چنین افزایشی هم در بخش‌هایی از اقتصاد دیده شد.

کابینه در انجام طرح‌های ضربتی برای خروج از رکود چندان فعال نشان نداده است هر چند تجارب برخی وزرا مانند وزیر نفت در بازپس‌گیری سهم ایران از بازارهای جهانی بسیار مؤثر بوده است.

با این حال معلوم نیست سخنان روحانی درباره جوان‌زنی؛ ترکردن کابینه بعدی؛ اش به چه معناست؟ آیا کابینه دولت دوازدهم نسبت به دولت فعلی؛ اش کمی جوان‌تر خواهد شد یا نسبت به میانگین سنی کل کابینه؛ های پس از انقلاب؟ ممکن است با یکی دو تغییر و به کار؛ گیری افراد جوان‌تر در برخی وزارتخانه‌ها مانند وزارت صنعت و معدن و تجارت، میانگین سنی کمی جوان‌تر شود اما اگر بخواهیم جوانگرایی را در معنای واقعی؛ تر یا حداقل نسبت به میانگین سنی کل کابینه؛ های بعد از انقلاب در نظر بگیریم، آنگاه باید میانگین سنی کابینه به حدود 50 سال کاهش پیدا کند.

اکبر ترکان، مشاور رئیس‌جمهور از جمله مقامات دولتی است که آخرین اظهارنظر را درباره ترکیب سنی کابینه داشته است. او در گفت‌وگو با خبرگزاری ایلنا ضمن تأکید بر جوان‌تر شدن کابینه می‌گوید: اهداف و برنامه‌های که آقای روحانی برای دولت دوازدهم در نظر گرفته و تعیین کرده بسیار بالاتر از برنامه‌های دولت یازدهم است. به‌طور قطع ترکیب و آرایش کابینه و مدیران دولت بعد متناسب با این اهداف خواهند بود ضمن اینکه انتظار مردم از ریاست‌جمهوری تغییر است و دولت بعدی روحانی جوان‌تر می‌شود.